

Vakeriben pal miro rom

Sar somas terňi - akana mange imar eňavardeš the ochto berš -, al'e akor somas bari frajerka. O murša andal amaro romano gavoro pašal mande chuťkerenas, sar te bi somas varesavi raňi. Jekh sako tosara užarelas, kana ušťava, u gil'avelas zakamad'i gil'i, aver mange sako tosara hordinelas mek taťi peki marikl'i žiroha u o koktavo mange o kvitki pre oblaka mukelas.

Miro dad, o Emil'is, len tradelas, varekana the pal o kana chudenas le dadestar, al'e th'avka peske na dine smirom. Mange has šmišno, al'e mukavas len sako tosara marikl'i na has špatno, aňi kvitkici, choča koja gil'ori mange džalas pro nervi, bo o čhavo na gi l'avlas mištes, al'e so - asavas.

Jekhvareste avl'a andro gav jekh čoro Rom, kujdušis. Mangelas le Romendar chabenoro u na has les kaj te sovel. O Roma andro gav na has barvale, al'e na has aňi čorore, th'avka les ňiko na diňa te chal. Miro dad has jileskero u il'a les andre amaro kher, diňa les te chal u kerd'a leske o than pro phusa.

O kujdušis k'amende ačhil'a. Na has man phral, samas trin pheňa u me somas nekphureder, vaš oda has o dad rado, hoj leske vareko šigitinla la but'aha. Miro dad kerlas chart'iko but'i u koda kudušis sikhad'a, hoj hino but'akero. So amenge al'e na džalas pre god'i, hoj o Rom hordinelas kajso gerekos, kaj leske na dičholas andro muj. Na phu čahas lestar, soske pes garuvel, bo has lačho manuš, a gondol'inahas, hoj pes ladžal, bo hino džungalo.

Avka pregel'a jepaš berš u savore les igen rado dikhahas, bo has igen lačho manuš. Pal e but'i peha phirahas te kidel la babake o drabi u varekana phirelas manca pal o gav, choc te aver Roma the o terne, so pal mande phirenas, lestar asanas. O dad has rado, bo džanelas, hoj pes mange ňič na ačhola. Jekhvar tosara o kujdušis ušťila u phend'a, hoj imar musaj te džal durededer. Phare jileha leske thod'am pro drom chabenoro u jov gejl'a peskere dromeha.

Gondol'inavas pre leste, has mange pharo, bo peske pre leste prisikhl'il'om. Kavka jekhvar, sar pre leste gondol'inavas, ta ňisostar ňič predal o gavoro džal baro barikano verdan štare parne grajenca u zaačhil'a paš amaro kher. Andal o verdan avl'a avri kajso šukar terno u barvalo Rom, barikanes urdo u džalas takoj pal miro dad. Miro dad les diňa paťiv u koda Rom leske phend'a, ko hino, u soske pestar kerelas kudušis. Phend'a, hoj o džuvl'ija les kamenas ča vaš oda, hoj hino barvalo, ta kamelas te džanel, či les vareko šaj rado dikhel, choc te hino čororo. Miro dad les lošaha il'a phikendar. Pal'is mandar o Robertos phučl'a, či les lava romeske, hoj man but kamel u hoj prindžard'a, hoj som la čhejileskri. Somas igen bachtaľi, bo les tiš bares kamavas. Il'am pes u sam peha, rado amen dikhas, šukare čhaven kerd'am u som rado, kaj sa ada predžidžil'om.

[překlad pro učitele]

Povídání o mém manželovi

Když jsem byla mladá, teď už mi je devadesát osm let, ale tehdy jsem byla velmi krásná. Muži z naší malé romské vesničky kolem mě skákali, jak kdybych byla nějaká dáma. Jeden každé ráno čekal, až se probudím a zpíval mi zamilované písně, druhý mi každé ráno nosil teplou (čerstvě) upečenou placku se sádlem a ten další, Kokta, mi nechával květiny na okně.

Můj táta Emil je hnal, někdy jim za uši přiložil, ale ani tak si nedali pokoj. Mně to přišlo legrační, tak jsem je nechávala, a navíc každé ráno čerstvá placka není špatná, ani květiny, jen ta písnička mi šla na nervy, protože kluk zpíval falešně, ale bylo to zábavné.

Jednou přišel do naší vesnice chudý Rom, žebrák. Prosil Romy o jídlo a neměl kde spát. Romové ve vesnici nebyli bohatí, ani nebyli největší chudáci, ale přesto mu nedal nikdo najíst. Můj táta byl hodný člověk, vzal ho do našeho domu, dal mu najíst a ustlal mu na slámě.

Neměla jsem bratra, byly jsme tři sestry a já jsem byla nejstarší, proto byl otec rád, že mu někdo pomůže s prací. Můj otec byl kovář a ten žebrák ukázal, že je velmi pracovitý. Co nám ale nešlo na rozum, bylo to, že ten Rom nosil takový plášť, že mu nebylo vidět do obličeje. Neptali jsme se, proč se zakrývá, protože jsme věděli, že je to hodný člověk a mysleli jsme si, že se stydí za to, jak vypadá.

Tak uběhlo půl roku a všichni jsme ho měli velmi rádi, protože byl hodný. Po práci jsme spolu chodili sbírat babičce bylinky, někdy jsme se procházeli po vesnici, i když se mu ostatní Romové smáli, i ti mladí, kteří za mnou chodili, se mu smáli za to, jak vypadá. Tatínek byl rád, že je se mnou, protože o mě nemusel mít strach. Jednou ráno žebrák vstal a řekl, že musí dál pokračovat v cestě. Se smutkem v srdci jsme mu naložili jídlo a Rom šel svoji cestou.

Myslela jsem na něj, stýskalo se mi, protože jsem na něj byla zvyklá. Takhle jednou, když jsem na něj myslela, z ničeho nic projížděl vesnicí krásný kočár, zapřažený čtyřmi bílými koňmi, který se zastavil před naším domem. Z kočáru vystoupil krásný, mladý a bohatý Rom, honosně oblečený, a šel přímo k mému otci. Můj otec ho uctil a ten Rom mu řekl, kdo je a proč se vydával za žebráka. Řekl, že se s ním ženy chtějí provdat jenom proto, že je bohatý, a chtěl vědět, jestli ho může mít někdo rád, i když je chudák. Můj tatínek ho radostí objal a pak se mě Robert zeptal, jestli si ho vezmu za manžela, že mě má velmi rád a také ví, že mám dobré srdce. Byla jsem velmi šťastná, protože jsem ho měla také velmi ráda. Vzali jsme se a jsme spolu. Krásné děti se nám narodily a jsem ráda, že jsem to vše prožila.